

Capturing the Friedmans

Andrew Jarecki, 2002

Alguns efectes col·laterals de l'*American Way of Life*

Pederàstia i Sistema

Novament estem davant d'un documental. Com, els amants del cinema, haureu pogut comprovar aquest gènere s'ha anat multiplicant en els darrers anys, i ha adquirit un prestigi comercial notori, fins ara impensable en aquest tipus de producció. Alguns han guanyat també prestigiosos premis, imposant-se a pel·lícules de ficció i de molt més alt pressupost. El fet és que el gènere documental es va fent el seu lloc al mercat, i apunta principalment a dues línies ben diferenciades: per un costat, el treball més estètic, més proper a la ficció (hereu en gran part del cinema d'autor); i d'altra banda, el documental social i de denúncia, més proper a les concepcions del reportatge. En aquest segon grup es mou *Capturing the Friedmans*, film guanyador del Gran Premi del Jurat al Festival de Sundance i candidat a als Òscars. La seva temàtica resulta també,

desgraciadament, de molta actualitat. Em refereixo al fenomen de la pederàstia, present de forma continuada als mitjans de comunicació com el del cas de Portugal en el qual hi ha implicada gent important; o moments dramàtics com les escenes que vam poder veure gravades a un poblet de Mèxic en el que van cremar dos policies, després d'haver estat confosos amb pederastes (també és trist que les poques notícies que rebem d'aquests països tinguin un caràcter tan negatiu. Després aquí la gent pensa que no estan civilitzats i es generen conductes racistes). També la detenció de pederastes gràcies a Internet està a l'ordre del dia i, ja en el món del cinema, només cal recordar el recent documental *De nens* del català Joaquim Jordà.

Tot i així, *Capturing the Friedmans* ofereix un punt de vista diferent. El director Andrew Ja-

recki, en un primer moment, el que pretenia fer era un documental al voltant dels pallasos que actuen a les festes infantils de les famílies de Nova York. Un cop immers en aquesta investigació, va conèixer David Friedman, un dels pallasos més ben considerats en aquest ofici -nòmada a domicili. I vet aquí, que un dia, en una de tantes converses, David Friedman li va desvelar a Andrew les seves intimitats familiars. Es veu que el seu pare, Arnold Friedman, que ja havia mort, va ser acusat de pederàstia, juntament amb el seu fill Jesse Friedman. Tots dos van ser engarjolats, acusats d'haver abusat sexualment de menors; nens del barri que anaven a casa dels Friedman per rebre lliçons d'informàtica al soterrani. Interessat per aquests fets i tot el procés que va tenir lloc en la investigació i posterior condemna, Andrew Jarecki va proposar als Friedman un documental sobre el

cas. En principi es mostraren contraris a una proposició d'aquest tipus, però al final, Jarecki els va convèncer i es va posar a treballar, deixant de banda temporalment el seu interès pels pallassos (en el 2004 sembla que ha pogut per fi acabar i estrenar la seva idea original amb un film anomenat *Just a Clown*). El resultat d'aquell descobriment és *Capturing the Friedmans* (Atrapant els Friedman), un documental enriquit amb el material visual que la pròpia família havia anat enregistrant durant dècades. Andrew Jarecki no pretén en cap moment prendre partit a favor de cap de les parts implicades (les víctimes o la família), però el que sí deixa palès és el perjudici causat als membres innocents de la família Friedman, així com també demostra les llacunes del sistema americà en aquest tipus de qüestions. De fet, ni tan sols hi havia proves concloents per dur a la presó a tots dos acusats. Una vegada mes, ens trobem amb el «súpersistema» americà que, per davant, defensa els valors de la democràcia i ,per darrere, va trencant amb els drets humans mínims. I, a més, treu profit d'aquestes situacions per justificar la seva política interna (de la mateixa manera que els atemptats justifiquen la seva política externa). En paraules del mateix director, que fa una anàlisi sense caure en la simplificació ni

en la propaganda moralista (cosa a la qual fins i tot un Roger Moore pot arribar en certs moments), podríem concloure que «els abusos a menors s'han instrumentalitzat». Aquesta mateixa idea apuntava més amunt quan em referia a la poca informació que rebem de països «segonmundistes» o tercermundistes com Mèxic.

Doncs bé, amb *Capturing the Friedmans* queda ben clar que allò que en principi resulta incòmode per al «sistema», allò que aparentment l'ataca; és finalment acatat, absorbit i utilitzat per a la millor expansió d'aquell «sistema», que s'enforteix i adquireix major legitimitat a ulls dels propis ciutadans que el constitueixen. I una altra cosa que se'ns mostra, és la gran capacitat de destrucció i perversió a la qual pot arribar la més típica i modèlica família americana, per naturalesa purista, conservadora i carregada de complexos.

Fitxa tècnica

Equip tècnic

Director : Andrew Jarecki
Fotografia: Adolfo Doring
Música: Andrea Morricone
Nacionalitat: USA
Durada : 107 min.

Equip Artístic

Participants :

Arnold Friedman
Elaine Friedman
David Friedman
Seth Friedman
Jesse Friedman
Howard Friedman
John McDermott
Frances Galasso
Anthony Sgueglia
Joseph Onorato
Judd Maltin -
Judge Abbey Boklan
Ron Georgalis
Scott Banks
Debbie Nathan
Jerry Bernstein
Peter Panaro
Lloyd Doppman
Jack Fallin

Filmografia

2004

Just a Clown

2002

Capturing the Friedmans